

Sukevan vankilan tulo-opas

Sukevan vankila

Julkinen

7.2.2025

Sisällys

1 Yleistä	3
1.1 Tietoa vankilasta.....	3
1.2 Vastuuvirkamies ja perehdytys	4
1.3 Rangaistusajan suunnitelma.....	4
2 Tutkintavankeus.....	5
3 Vankeusrangaistus ja täytäntöönpanon tavoite	6
3.1 Päätös rangaistusajasta	6
3.2 Valvottu koevapaus	6
4 Perushuolto ja asuminen.....	7
4.1 Vaatetus, liinavaatteet, vaatteiden huolto ja siisteys	7
4.2 Ruokahuolto ja laitosmyymälä	8
4.3 Tupakointi.....	8
5 Omaisuuden hallussapito	9
5.1 Käytössä olevat tavarat	9
5.2 Tavaroiden toimittaminen vankilaan.....	9
5.3 Tavaroiden luovuttaminen poisvietäväksi.....	10
6 Yhteydenpito vankilan ulkopuolelle	10
6.1 Puhelimen käyttö	10
6.2 Kirjeet ja postilähetykset	11
6.3 Sähköpostin vastaanottaminen.....	11
6.4 Internetin käyttö ja sähköisen asioinnin työasemat	12
7 Ansiot ja rahankäyttö.....	13
7.1 Ansiot	13
7.2 Rahankäyttö	13
8 Tapaamiset	14

9 Poistumisluvat.....	15
9.1 Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella (RP)	15
9.2 Poistumislupa tärkeästä syystä (TS).....	16
9.3 Poistumislupa erittäin tärkeästä syystä (ETS).....	16
10 Toimintaan osallistuminen.....	16
10.1 Työtoiminta.....	17
10.2 Opiskelu	17
10.3 Kuntouttava toiminta.....	18
10.4 Sähköiset palvelut	18
10.5 Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi.....	18
11 Vapaa-aika.....	19
11.1 Vapaa-ajan toiminta.....	19
11.2 Kirjasto	19
11.3 Hengellinen toiminta	19
12 Terveystenhoito	20
13 Käyttäytyminen vankilassa	20
14 Oikeus kannella ja vaatia oikaisua	22
14.1 Kanteleminen	22
14.2 Kantelun sisältö	22
14.3 Kantelun lähettäminen laillisuusvalvontaviranomaiselle	22
14.4 Oikaisuvaatimukset ja valittaminen hallinto-oikeuteen	23
15 Henkilökunta ja asiointi	24

1 Yleistä

1.1 Tietoa vankilasta

Olet saapunut Sukevan vankilaan. Sukevan vankila on vuonna 1914 perustettu Pohjois-Suomen rikosseuraamuskeskukseen kuuluva 181-paikkainen suljettu vankila, joka toimii vankeusrangaistusten täytäntöönpanovankilana miehille ja johon voidaan sijoittaa myös tutkintavankeja. Vankila sijaitsee Sonkajärven kunnassa. Sukevan vankilan toiminnan painopistealueita ovat vangeille annettava koulutus, mielekäs työ ja sen ohessa annettava työnopastus ja ohjaus sekä muun tavoitteellisen toiminnan järjestäminen.

Luet vankilan tulo-opasta. Tulo-oppaassa kerrotaan vankilan toiminnasta, rangaistuksen suorittamisesta sekä tutkintavankeuteen liittyvistä käytännöistä. Tutustu myös vankilan järjestyssääntöön, jonka määräyksiä sinun tulee noudattaa.

Jokaisella osastolla on oma päiväjärjestys, jossa kerrotaan osaston aikataulu. Aikatauluun on merkitty esimerkiksi sellin ovien aukioloajat, ulkoilut, ruokailut ja toiminta-aika. Lisäksi jokaisella asuinosaalla on saatavissa kansio, johon on koottu vankeutta säätelevät lait ja asetukset sekä määräyksiä ja ohjeita. Kansion saat kuittausta vastaan osaston henkilökunnalta.

Vankilan toimintaa valvovien viranomaisten tiedot löydä ilmoitustaululta. Lisäksi ilmoitustaululla on osaston päiväjärjestys sekä muita ajankohtaisia tiedotteita.

Jos et ole Suomen kansalainen, saat olla yhteydessä kotimaasi edustustoon ja saat mahdollisuuksien mukaan käyttää tulkkia. Jos olet tutkintavanki, yhteydenpitoasi edustustoon voidaan kuitenkin rajoittaa rikoksen selvittämiseen liittyvistä erityisen painavista syistä.

Käännä henkilökunnan puoleen, jos sinulla on jotain kysyttävää tai jokin asia on epäselvä.

Sukevan vankilan yhteystiedot:

- vankilan käyntiosoite: Ristikkotie 10, 74345, Kalliosuo
- Vankilan postiosoite: PL 2, 74345 Kalliosuo
- Puhelinnumero: 029 56 87100

- Sähköposti: sukeva.vankila@om.fi
- Vankisähköposti: sukeva_vankiposti.vankila@om.fi (Huom! Poikkeava osoite.)

1.2 Vastuuvirkamies ja perehdytys

Sinulle nimetään vankeuden/ tutkintavankeuden ajaksi oma vastuuvirkamies.

Vastuuvirkamies on henkilö, joka huolehtii vankeuden/ tutkintavankeuden sujuvuudesta ja on arjessasi aktiivisesti läsnä. Vastuuvirkamiehen kanssa voit käydä läpi itseäsi koskevia asioita, kuten lupien valmistelua (esimerkiksi poistumisluvat ja tapaamiset), sähköisen asioinnin käyttöä sekä arjen muita asioita.

Vastuuvirkamies käy kanssasi läpi myös rangaistusajan suunnitelmaasi ja siihen liittyviä tavoitteita, tavoitteidesi edistämistä ja keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vastuuvirkamies tai muu asuinostosi henkilökuntaan kuuluva perehdyttää sinut vankilan ja osaston toimintaan. Perehdytyksen tukena on perehdytyslomake, jonka sisältämät asiat käydään kanssasi läpi. Vankilaan tulovaiheessa saattaa uusia asioita tulla eteen paljon, joten jos jotain jää epäselväksi, kannattaa asia tarkastaa henkilökunnalta.

1.3 Rangaistusajan suunnitelma

Jos olet suorittamassa vankeusrangaistusta, sinulle on ennen vankilaan tuloa laadittu henkilökohtainen rangaistusajan suunnitelma eli ransu. Suunnitelmaasi täsmennetään vankilassa.

Rangaistusajan suunnitelma ohjaa rangaistusajan suorittamista, vapauttamista ja ehdonalaista vapautta. Rangaistusajan suunnitelmassasi on määritelty tavoitteet, joita kohti vankeusaikana tulee työskennellä. Rangaistusajan suunnitelman ja vankilan tarjoamien mahdollisuuksien perusteella sinut sijoitetaan toimintaan vankilassa.

Voit itse vaikuttaa rangaistusajan suunnitelman etenemiseen työskentelemällä yhdessä henkilökunnan kanssa sinulle asetettuja tavoitteita kohti. Rangaistusajan suunnitelman eteneminen vaikuttaa muun muassa poistumislupiin sekä avolaitokseen ja valvottuun koevapauteen sijoittamiseen. Suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti ja sitä tarkastellaan vähintään kolme kertaa vuodessa.

Jos olet tutkintavanki, sinulle ei laadita rangaistusajan suunnitelmaa ennen vankilaan tuloa. Suostumuksellasi rangaistusajan suunnitelman laatiminen voidaan kuitenkin aloittaa tutkintavankeusaikasi.

2 Tutkintavankeus

Tutkintavankeus ei ole rangaistus, vaan esitutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana toteutettava pakkokeino. Tutkintavankeudella turvataan rikoksen esitutkinta, tuomioistuinkäsittely ja rangaistuksen täytäntöönpano sekä estetään rikollisen toiminnan jatkaminen. Rikoksesta epäillyn vangitsemisesta päättää tuomioistuin.

Tutkintavankeus päättyy, jos tuomioistuin, syyttäjä, poliisi tai muu pidättämiseen oikeutettu virkamies vapauttaa tutkintavangin. Tutkintavankeus päättyy viimeistään, kun käräjäoikeuden tuomio tulee lainvoimaiseksi tai kun hovioikeuden tuomio annetaan.

Voit myös suostua rangaistuksen täytäntöönpanoon ja tyytyä käräjäoikeuden tai hovioikeuden ensimmäisenä asteena antamaan tuomioon siltä osin kuin sinut on tuomittu vankeusrangaistukseen jo ennen tuomion lainvoimaisuutta. Tällöin alat suorittaa tuomittua vankeusrangaistusta ja muutut tutkintavangista vangiksi.

Tutkintavangeilla on osittain erilaiset oikeudet ja velvollisuudet kuin vankeusvangeilla. Esimerkiksi tutkintavangin yhteydenpitoa voidaan rajoittaa pakkokeinolaissa säädetyillä edellytyksillä. Yhteydenpitorajoitus voi sisältää rajoituksia kirjeenvaihtoon, puhelimen käyttöön, tapaamisiin tai muihin yhteyksiin vankilan ulkopuolelle tai yhdessäoloon. Tutkintavankeuteen liittyvästä yhteydenpidon rajoittamisesta ja sen voimassaolon jatkamisesta päättää tuomioistuin. Tutkintavankina et voi osallistua toimintaan vankilan ulkopuolella, kuten siviilityöhön, tai opintoihin. Tutkintavankina sinua ei myöskään voida sijoittaa vankilan ulkopuoliseen laitokseen tai sinulle myöntää lupaa valvottuun ulkopuoliseen toimintaan.

Jos sinut tuomitaan ehdottomaan vankeuteen rikoksesta, jonka takia sinut oli vangittu, vähennetään suorittamasi tutkintavankeusaika varsinaisesta vankeusrangaistuksestasi. Jos olet ollut aiheettomasti vangittuna, on sinulla oikeus saada valtiolta korvausta vapauden menetyksestä. Korvausta haetaan Valtiokonttorista.

Tutkintavankeus voi alkaa yllättäen ja niin, ettet ole voinut varautua siihen. Voit kääntyä henkilökunnan puoleen kaikissa mieltä askarruttavissa asioissa.

3 Vankeusrangaistus ja täytäntöönpanon tavoite

Vankeuden täytäntöönpanon tavoitteena on lisätä valmiuksiasi rikoksettomaan elämään ja sijoittumistasi takaisin yhteiskuntaan. Tätä tavoitetta kohti kanssasi työskentelee vankilan henkilökunta oman tehtävänkuvansa mukaisesti. Työskentelyllä edistetään fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiasi sekä tuetaan sinua saavuttamaan rangaistuksen ajalle asetetut tavoitteesi. Kaikissa eteesi tulevissa kysymyksissä voit aina kääntyä vastuuvirkamiehesi tai muun vankilan henkilökunnan puoleen.

3.1 Päätös rangaistusajasta

Sinulle tehdään täytäntöönpanoyksikössä rangaistusaikaasi koskeva päätös vankeutesi alussa. Päätöksestä käyvät ilmi

- rangaistusajan laskemisen perusteet,
- ajankohta, jolloin vankeusrangaistus tai sakon muuntorangaistus tulee suoritetuksi,
- ehdonalaiseen vapauteen pääsyn tai muun vapauttamisen ajankohta sekä
- koeajan päättymispäivä.

Elinkautista vankeusrangaistusta koskevasta päätöksestä ilmenee aikaisin ajankohta, jolloin sinut voidaan päästää ehdonalaiseen vapauteen. Yhdistelmärankaistusta koskevasta päätöksestä ilmenee valvonta-aika ja valvonta-ajan alkamisajankohta.

3.2 Valvottu koevapaus

Täytäntöönpanon loppupuolella voit päästä valvottuun koevapauteen, jos edellytykset koevapauteen sijoittamiselle täyttyvät. Sinua ei voida sijoittaa valvottuun koevapauteen, jos suoritat yhdistelmärankaistusta.

Voit päästä valvottuun koevapauteen aikaisintaan kuusi kuukautta ennen ehdonalaista vapauttamista. Valvottu koevapaus valmistellaan huolellisesti yhdessä vankilan henkilökunnan kanssa. Voit itse vaikuttaa mahdolliseen koevapauteesi työskentelemällä yhdessä henkilökunnan kanssa rangaistusajan suunnitelmaasi asetettuja tavoitteita kohti

sekä käyttäytymällä moitteettomasti rangaistusajanasi. Voit myös itse hakea koevapauteen.

4 Perushuolto ja asuminen

4.1 Vaatetus, liinavaatteet, vaatteiden huolto ja siisteys

Saat käyttää vankilassa omia vaatteitasi. Omien vaatteiden käyttöä voidaan kuitenkin rajoittaa muun muassa vankilan järjestyksen vuoksi. Jos et saa vaatetta itsellesi, sinulla on oikeus saada asiassa päätös, jossa on oikaisuvaatimusosoitus. Sinulla on myös oikeus saada käyttöösi vankilan vaatteet, jos sinulla ei ole asianmukaista omaa vaatetusta.

Tehostetun valvonnan osastoilla omien vaatteiden käyttöä on rajoitettu.

Sinun tulee pukeutua vankilan alueella asiallisesti. Jos et ole varma, onko asusi asiallinen, voit aina kysyä asiaa henkilökunnalta.

Kun teet töitä, tulee sinun käyttää toimipisteen määräysten mukaista vaatetusta. Jos työsi edellyttää esimerkiksi työturvallisuuden takia työvaatetuksen käyttämistä, saat työvaatteet ja suojavaatteet käyttöösi vankilasta sekä tähän liittyvän ohjeistuksen.

Liinavaatteet, kuten lakanat, saat käyttöösi vankilasta. Vankila tarjoaa käyttöösi myös normaalin päivittäisen hygienian ylläpitämiseksi pesunesteet. Voit tarvittaessa pyytää niitä vankilan henkilökunnalta.

Rikosseuraamuslaitoksen tekstiilien eli liinavaatteiden ja vankivaatteiden pesu tapahtuu keskitetysti vankilan ulkopuolisessa pesulassa. Tekstiilien vaihtopäivä on kirjattu osaston päiväjärjestykseen ja tarvittaessa henkilökunta ohjeistaa sinua tarkemmin tekstiilien vaihtamisesta. Tulo-osastolla ei ole pyykinvaihtoa. Huolehdi itse omien vaatteidesi pesusta. Tähän tarkoitukseen osastoilla on pyykinpesukoneet.

Vankilassa sinä huolehdi itse oman sellisi siisteydestä. Jokainen siivoaa yhteisissä tiloissa omat jälkensä esimerkiksi ruoanlaiton jälkeen. Jätteet lajitellaan ohjeiden mukaisesti. Henkilökunta opastaa tarkemmin siivousvälineistä, käytännöistä ja työnjaosta yhteisten tilojen siivoamiseen liittyen.

4.2 Ruokahuolto ja laitosmyymälä

Sinulle tarjotaan vankilan puolesta arkisin neljä ateriaa: aamiainen, lounas, päivällinen ja iltapala. Niinä päivinä, jolloin vankilassa ei ole varsinainen työpäivä, sinulle tarjotaan aamiainen, yhdistetty lounas/päivällinen ja iltapala.

Tietyillä osastoilla vangit valmistavat ruokansa itse osastolla. Näillä osastoilla vangille maksetaan ruokarahaa elintarvikkeiden hankkimiseksi laitosmyymälästä (kanttiini).

Vankilan henkilökunta kysyy sinulta vankilaan saapuessasi, noudatko jotain erityisruokavaliota ja antavat sinulle lomakkeen täytettäväksi. Ilmoita kuitenkin myös itse heti saavuttuasi vankilaan, jos sinulla on tarve erityisruokavaliolle terveydellisestä syystä (ole yhteydessä poliklinikalle), uskonnollisen tai muun perustellun vakaumuksen vuoksi.

Voit ostaa ruokatarvikkeita ja joitakin muita arjessa tarvitsemasi tuotteita vankilan laitosmyymälästä eli kanttiinista päiväjärjestyksessä määrättyinä ajankohtana. Tulo- ja eristysosaston kanttiiniostot tehdään tilauslomakkeella. Kanttiiniostokset maksetaan Rikosseuraamuslaitoksen maksukortilla (katso oppaan kohta Rahankäyttö).

Laitosmyymälässä asioinnista on ohjeistettu myös vankilan järjestyssäännössä.

Tee ostoslista etukäteen valmiiksi myyntitilanteen nopeuttamiseksi. Myös vankipuhelimien puheajan myynti tapahtuu vain kanttiinikäynnin yhteydessä.

4.3 Tupakointi

Tupakointi on kielletty vankilan sisätiloissa. Voit tupakoida kerran päivässä ulkoilun aikana, jos sinulta ei ole ulkoilua tapauskohtaisesti evätty. Tupakointi ja tupakkatuotteiden sekä sytytysvälineiden hallussapito muualla kuin ulkoilussa on kiellettyä. Lisäksi tupakointi on mahdollista erikseen nimetyssä työtoiminnassa erillisen ohjeen mukaisesti. Jokaisen vangin tupakointituotteet säilytetään omissa erillisissä näille varatussa lukitussa tilassa. Tulentekovälineet annetaan ulkoilun yhteydessä henkilökunnan toimesta, joten omia tulentekovälineitä ei saa olla hallussa.

Voit saada nikotiinikorvaustuotteita mahdollisiin vieroituseroiisi. Saat halutessasi myös tukea tupakoinnin lopettamiseen Vankiterveydenhuollon yksiköstä sekä Rikosseuraamuslaitoksen henkilökunnalta.

Tupakointi vanginkuljetusajoneuvossa ja junaliikenteen vankivaunussa on kielletty. Kiellon vuoksi vankivaunuissa vangeille tarjotaan tarvittava määrä nikotiinikorvaustuotteita.

5 Omaisuuden hallussapito

5.1 Käytössä olevat tavarat

Sinulla saa olla kohtuullinen määrä henkilökohtaista omaisuutta ottaen huomioon muun muassa vankilan säilytystilat, paloturvallisuuden ja tarkastustoiminnan. Jos sinulta kielletään jonkin esineen tai aineen hallussapito, sinulla on oikeus saada asiassa päätös, jossa on oikaisuvaatimusosoitus.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö. Siinä on määritelty omaisuuden hallussapitosäännöt sekä esineet, joita ei sinulla ei saa olla.

Jos haluat hankkia itsellesi tavaroita vankilan ulkopuolelta, varmista ennen tavaroiden hankkimista saatko ne haltuusi tai säilytettäväksi vankilaan.

Vankilassa laaditaan luettelo omaisuudesta, jonka olet tuonut mukanas. Ne tavarat, joita et saa selliisi, pannaan säilöön ja saat ne lähtiessäsi takaisin. Et saa takaisin tavaroita tai aineita, jotka ovat vaarallisia tai laissa kiellettyjä.

Jos sinulla on tarve asioida vastaanotossa, yhteydenotto vastaanottoon tapahtuu asiointilomakkeella.

5.2 Tavaroiden toimittaminen vankilaan

Vanki voi vastaanottaa postipaketteja. Paketit saavat sisältää esimerkiksi vaatetavaraa ja kirjallisuutta. Vankilaan saapuva tavara kulkee aina vastaanoton kautta, jossa ne tarkastetaan ja kirjataan vangin omaisuusluetteloon sekä tarkastetaan hallussapito-oikeus. Elintarvikkeita ei saa vankilassa haltuun. Henkilökunnalta voi tiedustella tarkempia ohjeita hallussapidosta ja saapuvista tavaroista.

Vanki voi tapaamisen yhteydessä vastaanottaa tapaajaltaan vähäisen määrän tavaroita, josta on määrätty vankilan järjestyssäännössä. Vangille tuotavan tavarat tulee olla sellaista, että se voidaan rikkomatta tarkastaa. Vangille ei voi tuoda mm. elintarvikkeita,

tupakkatuotteita, pesuaineita, kosmetiikkatuotteita. Kaikki vangille tarkoitettu omaisuus on annettava henkilökunnalle, ei suoraan vangille. Tapaaja voi jättää tavaraa vain tavattavalle vangille. Tavarosta tulee ilmetä sekä tapaajan että tavattavan vangin nimi.

Vankilan säilytystilat ovat rajalliset, joten kaikkea omaisuuttasi ei voida säilyttää vankilassa. Omaisuutesi, jota ei voida säilyttää vankilassa, lähetetään sinun kustannuksellasi osoittamaasi paikkaan.

Sinulle voidaan tuoda vähäinen määrä tavaraa vankilan portille arkipäivisin ja siitä on syytä ilmoittaa etukäteen. Tavaroihin liitetään samanlainen lähete kuin tapaamisten yhteydessä tuotaviin tavaroihin. Tavarat voi myös postittaa.

5.3 Tavaroiden luovuttaminen poisvietäväksi

Voit toimittaa tavaroitasi läheisillesi poisvietäväksi vankilasta vankilan vastaanotto-osaston kautta. Jos haluat luovuttaa tai lähettää tavaroita pois vietäväksi, ota siis yhteys vankilan vastaanottoon.

6 Yhteydenpito vankilan ulkopuolelle

6.1 Puhelimen käyttö

Voit olla puhelimitse yhteydessä vankilan ulkopuolelle, jos yhteydenpitoasi ei ole rajoitettu (lue yhteydenpitorajoituksista lisää kohdasta 2. Tutkintavankeus). Puheaikaa myydään kanttiinissa. Sinulle ei voi soittaa vankilaan, eikä vankila anna puhelimitse tietoja vangeista vankilan ulkopuolelle.

Puhelimen käyttö tapahtuu lähtökohtaisesti omalla kustannuksellasi. Voit kuitenkin soittaa vankilan kustannuksella esimerkiksi

- asianajajallesi,
- vankilan toimintaa valvovalle viranomaiselle,
- tulosoiton sekä
- ilmoittaessasi vankilasiirrosta lähimmaisellesi tai muulle läheisellesi.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö, josta löydät puhelimen käytön määräykset.

6.2 Kirjeet ja postilähetykset

Voit lähettää kirjeitä postin välityksellä, jos yhteydenpitoasi ei ole rajoitettu (lue yhteydenpitorajoituksista lisää kohdasta 2. Tutkintavankeus). Vangit jättävät lähtevät kirjeensä osastolla olevaan postilaatikkoon, josta henkilökunta toimittaa ne eteenpäin ja postiin. Vankilasta lähtevään postilähetykseen on merkittävä näkyviin lähettäjän nimi ja vankinumero. Mikäli et halua merkitä nimeäsi näkyviin, sinun tulee antaa lähetys henkilökohtaisesti vankilan henkilökunnalle. Vangin ei tarvitse laittaa nimeään sellaiseen kirjekuoreen, jonka hän lähettää valvontaviranomaiselle. Postimerkkejä ja kirjekuoria voit ostaa kanttiinista. Postilaatikko tyhjennetään päivittäin.

Vankilaan voi lähettää kirjeitä. Kaikki vankilaan tullut posti avataan ja tarkastetaan ennen postin antamista vangille. Poikkeuksen tästä tekevät asianajajien kirjeet, sekä vankilan toimintaa valvovien viranomaisten kirjeet ja muut erikseen mainitut viranomaispostit. Osaston henkilökuntaa jakaa saapuvan postin päivittäin.

Sinulle voi lähettää postia vankilaan osoitteeseen: Sukevan vankila, Ristikkotie 10 (PL 2), 74345 Kalliosuo. Lähetykseen tulee merkitä: vankilan nimi ja osoite, vangin nimi sekä lähettäjän tiedot.

Jos kirjeessä tai postilähetyksessä saapuu rahaa, muita esineitä tai aineita, joiden hallussapito on vankilassa kielletty, ne on välittömästi toimitettava vankilan henkilökunnalle.

6.3 Sähköpostin vastaanottaminen

Voit vastaanottaa sähköpostia suljettuun vankilaan. Sähköposti lähetetään vankilan vankisähköpostiin: sukeva_vankiposti.vankila@om.fi. Sähköpostiviestin otsikkokenttään kirjoitetaan sinun etu- ja sukunimesi. Viestin tekstikenttään kirjoitetaan lähettäjän oma etu- ja sukunimi, jotta saat tiedon siitä, kuka viestin on lähettänyt.

Tietoturvasyistä järjestelmä poistaa viesteistä kaikki liitetiedostot ja kuvat. Sinulle toimitetaan vain sähköpostiviesti.

Voit myös saada luvan sähköpostiviestien lähettämiseen ja vastaanottamiseen, jos yhteydenpitoasi ei ole rajoitettu eikä sen käytön katsota aiheuttavan esimerkiksi vaaraa vankilan järjestykselle. Voit saada luvan sähköpostin käyttöön virallisten asioiden

hoitamiseen viranomaisten kanssa. Sähköpostia voi käyttää vain virallisten asioiden hoitamiseen, ei yhteydenpitoon kirjeen tai puhelimen sijaan.

6.4 Internetin käyttö ja sähköisen asiointin työasemat

Sähköisen asiointin (SA) työasemilla voi käyttää rajatusti internetiä, Skypeä ja sähköisen opiskelun alusta Moodlea. Internetin käyttöön haetaan lupa erillisellä lupalomakkeella.

Voit hakea lupaa internetin käyttöön

- toimeentuloon,
- työasioiden,
- koulutusasioiden,
- oikeusasioiden,
- sosiaaliasioiden tai
- asuntoasioiden hoitamiseen liittyvästä syystä tai
- muusta vastaavasta tärkeästä syystä.

Kun haet lupaa internetin käyttöön, sinun pitää perustella internetin käyttö (esimerkiksi laskun maksu verkkopankissa). Internetin käyttöä voidaan valvoa.

Henkilökunta antaa sinulle tarvittaessa lisätietoja asiasta ja opastaa vahvaa sähköistä tunnistautumista vaativien palvelujen käyttöön. Näitä ovat esimerkiksi monet viranomaisten asiointipalvelut, kuten Kela tai Vero. Osaa sähköisistä palveluista voi hyödyntää myös rangaistusajan suunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen esimerkiksi kuntoutumisessa ja opiskelussa. SA-työasemien Portti-avaussivulta <https://www.rikosseuraamus.fi/fi/index/portti.html> löydät linkkejä näihin sähköisiin palveluihin teemoittain.

Sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksista ja toiminnoista voit lukea lisää Sähköiset palvelut -kohdassa. Videoyhteyden kautta järjestettävistä tapaamisista (Skype tai VideoVisit) on tietoa Tapaamiset-kohdan alla.

7 Ansiot ja rahankäyttö

7.1 Ansiot

Sinulle maksetaan verotonta toimintarahaa, jos osallistut vankilassa työtoimintaan, koulutukseen tai kuntoutukseen. Toimintaraha on 3,01 euroa tai 4,26 euroa toimintapäivältä. Toimintarahaa maksetaan aluksi yleensä alimman toimintarahaluokan mukaan.

Vankeusrangaistuksessa toimintarahaluokkaan vaikuttavat rangaistusajan suunnitelmassasi asetettujen tavoitteiden toteutumisen lisäksi se, kuinka pitkään ja säännöllisesti olet osallistunut toimintaan. Jos olet tutkintavanki, toimintarahaluokkasi arvioidaan ensisijaisesti toimintaan osallistumisen keston ja säännöllisyyden perusteella.

Toimintaraha voidaan jättää kokonaan tai osittain maksamatta, jos saat toimintaasi taloudellista tukea joltain muulta viranomaiselta (esimerkiksi opintorahaa) tai jos se ei jostain muusta siihen rinnastettavasta syystä ole tarpeen.

Toimintarahan lisäksi sinulle maksetaan käyttörahaa 1,60 euroa jokaiselta rangaistukseksi luettavalta päivältä. Päiviin lasketaan myös viikonloput.

Sinulle voidaan maksaa vankilaan saapuessasi käyttörahaa etukäteen 14 päivältä välttämättömiä hankintoja varten. Maksettu ennakko vähennetään sinulle myöhemmin maksettavista käyttörahoista.

7.2 Rahankäyttö

Vankilassa saat käyttöösi Visa-pohjaisen prepaid-maksukortin. Henkilökunta säilyttää käyttöösi annettavaa maksukorttia. Korttia käytetään henkilökohtaisen PIN-koodin avulla.

Maksukortilla voit tehdä ostoksia vankilan kanttiinissa. Maksukortti käy myös vankilan ulkopuolella kaupoissa, kahviloissa ja junissa eli kaikissa paikoissa, joissa sirullisella maksukortilla maksaminen on mahdollista. Sillä voi myös nostaa rahaa Suomessa pankkiautomaatista maksimissaan 200 euroa kuukaudessa. Maksukortissa ei ole lähimaksuominaisuutta eikä sillä voi tehdä nettiostoja. Voit kääntyä henkilökunnan puoleen maksukortin käyttöön liittyvissä asioissa.

Älä tuo vankilaan käteistä. Voit tehdä tulo-ostosi vielä omalla pankkikortillasi. Rikosseuraamuslaitos maksaa kaikki saamasi etuudet maksukortillesi.

Läheisesi eivät voi siirtää rahaa suoraan käyttöösi annetun maksukortin tilille. Rahat voi siirtää Rikosseuraamuslaitoksen tulotilille, josta ne siirretään maksukorttisi tilille. Sinun tulee itse huolehtia, että rahan siirtäjällä on tiedossa Rikosseuraamuslaitoksen tulotilin tiedot. Löydät ohjeet rahan siirtämiseen Rikosseuraamus.fi-sivustolta.

Ota yhteys vankilan henkilökuntaan, jos haluat itse lähettää rahaa tai maksaa laskuja.

8 Tapaamiset

Voit tavata vieraita, esimerkiksi läheisiäsi ja muita tuttaviasi, jos yhteydenpitoasi ei ole rajoitettu.

Eri tapaamismuotoja ovat

- valvottu tapaaminen,
- valvoton tapaaminen,
- lapsen tapaaminen,
- asiamiehen tapaaminen ja
- vankien välinen valvottu tapaaminen.

Myös videoyhteyden (Skype ja VideoVisit) kautta järjestettävä tapaaminen on mahdollinen.

Lue huolellisesti vankilan järjestyssääntö. Järjestyssäännössä kerrotaan tarkemmin tapaamisajat, niiden kesto, tapaamisiin liittyvät ehdot ja ohjeet tapaamisten hakemiseen.

Muista hakea tapaamista ajoissa, jotta tapaamisjärjestelyt ehditään toteuttaa.

Alle 18-vuotiaiden tapaamiset

Alaikäinen tapaaja voi tulla vankilaan tapaamaan muita kuin omaa vanhempansa vain huoltajansa luvalla. 15 vuotta täyttänyt tapaaja voi tavata lähiomaistaan ilman huoltajan suostumusta, jos huoltaja ei ole nimenomaisesti ilmoittanut vastustavansa tapaamista.

Jos alaikäinen tapaaja on otettu huostaan, luvan tapaamiselle antaa lastensuojeluviranomainen.

Alle 15-vuotiasta tapaajaa ei yleensä päästetä vankilaan ilman saattajaa.

Alle 15-vuotiaan lapsen valvottuun lapsitapaamiseen voi osallistua lapsen ja saattajan lisäksi myös muita tapaajia. Saat kuitenkin koskettaa tapaamisen aikana vain lasta.

9 Poistumisluvat

Sinulle voidaan myöntää lupa poistua vankilasta lyhyeksi aikaa. Tätä kutsutaan poistumisluvaksi.

Jos olet suorittamassa vankeusrangaistusta, poistumislupa voidaan myöntää rangaistusajan pituuden (RP), tärkeän syyn (TS) tai erittäin tärkeän syyn (ETS) perusteella. Tutkintavangille voidaan myöntää poistumislupa vain erittäin tärkeän syyn (ETS) perusteella. Tutkintavangille voidaan myös myöntää lyhyt saatettu poistumislupa kiireellisen ja välttämättömän asian hoitamiseksi.

Hae poistumislupaa kirjallisesti osaston toimistosta saatavalla hakemuksella. Poistumislupahakemus mahdollisine liitteineen jätetään osaston henkilökunnalle.

Poistumisluvasta päättää vankilan yksikönpäällikkö tai apulaisjohtaja. Joissain tapauksissa poistumisluvista päättää Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen toiminnan vastuualueen johtaja. Poistumislupa voidaan myöntää myös saatettuna.

Jätä poistumislupahakemuksesi hyvissä ajoin, viimeistään kolme viikkoa ennen anottua ajankohtaa, jotta se ehditään käsitellä.

9.1 Poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella (RP)

Voit saada poistumisluvan rangaistusajan pituuden perusteella, jos

- luvan myöntäminen edistää rangaistusajan suunnitelmasi toteutumista,
- poistumisluvan ehtojen noudattamista voidaan pitää todennäköisenä ja
- sitoudut päihitteettömyyden valvontaan ja muuhun tarpeelliseen valvontaan.

Sinulle voidaan myöntää poistumislupa rangaistusajan pituuden perusteella, kun poistumislupa-aikasi on alkanut. Poistumisluvan ajankohtaa voidaan aikaistaa, jos olet huolellisesti noudattanut rangaistusajan suunnitelmaa. Tällöin poistumislupa voidaan myöntää joko suunnitelman toteuttamiseksi tai yksittäisessä tapauksessa yhteyksiesi säilymiseksi, toimintakykysi ylläpitämiseksi tai muun vastaavan syyn vuoksi.

Sinulle voidaan myöntää poistumislupia rangaistusajan pituuden perusteella korkeintaan kolme vuorokautta kahden kuukauden aikana.

9.2 Poistumislupa tärkeästä syystä (TS)

Poistumislupa voidaan myöntää myös tärkeästä syystä. Tärkeä syy voi olla esimerkiksi perheeseen liittyvä tai työ-, koulutus-, sosiaali- ja asuntoasioiden sekä toimeentuloon ja terveydenhoitoon liittyvien asioiden hoitamista.

Poistumislupa myönnetään vain siksi ajaksi, jota kyseisen asian hoitaminen välttämättä vaatii.

9.3 Poistumislupa erittäin tärkeästä syystä (ETS)

Erittäin tärkeä syy voi olla lähiomaisen tai muun läheisen vakava sairaus, hautajaiset tai muu vastaava syy.

Poistumislupa myönnetään vain siksi ajaksi, jota kyseisen asian hoitaminen välttämättä vaatii.

10 Toimintaan osallistuminen

Jos olet suorittamassa vankeusrangaistusta, sinun tulee osallistua työ- ja toiminta-aikana vankilan järjestämään tai hyväksymään toimintaan. Sinut sijoitetaan toimintaan ottaen huomioon muun muassa rangaistusajan suunnitelmasi. Toiminta voi olla työtoimintaa, koulutusta tai kuntouttavaa toimintaa, esimerkiksi ohjelmatoimintaa tai yksilötyötä. Sinut voidaan vapauttaa toimintavelvollisuudesta terveydentilasi, toimintakykysi tai ikäsi perusteella.

Jos olet tutkintavanki, osallistuminen työhön ja muuhun toimintaan on vapaaehtoista. Jos haluat osallistua toimintaan, se pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Sinulle

ei kuitenkaan voida antaa lupaa siviilityöhön, opintoihin tai muuhun sijoitukseen vankilan ulkopuolelle tai ulkopuoliseen laitokseen.

Henkilökunta opastaa sinua kaikkien vankilan palveluiden käytössä.

10.1 Työtoiminta

Vankilassa on tarjolla erilaisia työpaikkoja esimerkiksi metalliteollisuudessa, PV-korjaamolla (Puolustusvoimille tehtävää teltojen, kypärien ja käsineiden korjausta) sekä erilaisissa kuntouttavissa ryhmissä. Lisäksi vangit työllistyvät kiinteistönhoitotehtävissä ja puhtaanapidon töissä. Jokaiselle vangille pyritään löytämään häntä parhaiten hyödyttävä toimintamuoto. Työhön hakeutuminen tapahtuu työhön sijoittelun kautta. Työtoimintaan hakeudutaan lähettämällä hakemus asiointikaavakkeella työtoimintaan. Työhön sijoittelukokous pidetään pääsääntöisesti kerran viikossa. Uudet vangit pyritään sijoittamaan johonkin toimintaan mahdollisimman pian saapumisesta. Vankilan työtoiminnasta ja työhön sijoittelusta vastaa työtoiminnasta vastaava apulaisjohtaja.

Sinulle voidaan antaa lupa tehdä omaan lukuusi vankilassa sellaista työtä, joka soveltuu vankilassa tehtäväksi. Tätä kutsutaan omaksi työksi. Tällainen oma työ voi olla esimerkiksi käänös- ja käsitöitä. Voit tehdä omaa työtä sen laadun mukaan myös sellissä. Sinulle voidaan myös antaa ilmaiseksi käyttöön vankilan työvälineitä.

10.2 Opiskelu

Jos suoritat vankeusrangaistusta, voit opiskella vankilassa. Sinulle voidaan myös myöntää opintolupa eli lupa opiskella vankilan ulkopuolella.

Vankilassa voi opiskella luokkaopetuksessa lukio- ja perusopintoja sekä opinnoissaan jo pidemmälle ehtineet voivat opiskella myös Oulun aikuislukion moodlessa. Moodle on sähköinen vankilan oppimisympäristö. Vangilla on mahdollisuus suorittaa koulutussopimuksena metallialan tutkintoja. Koulutussopimus edellyttää työskentelyä metallihallilla. Vankilassa on tarjolla ulkopuolisen oppilaitoksen järjestämää ammatilliseen koulutukseen valmentavaa opetusta (TUVA). Opintoja voi jatkaa muissa vankiloissa. Opintoasioissa ota yhteys opinnoista vastaavaan erityisohjaajaan.

10.3 Kuntouttava toiminta

Sukevan vankilassa järjestetään päihdekuntoutusta ja autetaan vankeja muuttamaan rikollista käyttäytymistä ylläpitäviä ajattelu- ja toimintamallejaan. Päihdekuntoutusta järjestetään ryhmäkursseina ja yksilökeskusteluina. Tukea saa päihteiden aiheuttamien ongelmien käsittelyyn, päihteistä irti pääsemiseen ja päihteettömään elämään. Vangeilla on mahdollisuus hakea myös avoimemmille päihdekuntoutusosastoille. Sopimusosastolla asuminen edellyttää päihteettömyssitoumuksen tekemistä. Väkivaltarikoksista tuomituille ja vangeille, joille huolta ja ongelmia aiheuttaa äkkipikaisuus, tarjotaan kursseja ja keskusteluja tunteiden hallintaan ja väkivaltaisen käyttäytymisen muuttamiseen. Kuntoutus- ja päihdeasioissa ota yhteyttä asioimislomakkeella erityisohjaajiin - he ovat sinua varten. He auttavat myös rangaistusajan suunnitelmaan liittyvissä asioissa.

Henkilökunnalta saat opastusta kaikkien vankilan palveluiden käyttöön.

10.4 Sähköiset palvelut

Rangaistusajan suunnitelmaa voi edistää myös käyttämällä sähköisiä palveluita. Sähköisen asiointin -työasemien (SA) käytöstä on kerrottu kohdassa Internetin käyttö ja sähköiset palvelut.

Vankilasta voi tehdä Skypellä etäasiointia mm. Kelaan ja TE-toimistoon.

10.5 Osallistumisvelvollisuudesta vapauttaminen määräajaksi

Sinut voidaan rangaistusajan suunnitelman toteutuminen huomioon ottaen vapauttaa osallistumisvelvollisuudesta kahdeksi arkipäiväksi jokaista kalenterikuukautta kohden, jos osallistut toimintaan säännöllisesti.

Jos sinua syytetään rikoksesta, annetaan sinulle tarpeellinen vapautus osallistumisvelvollisuudesta puolustuksen valmistelemiseksi. Sinut voidaan vapauttaa osallistumisvelvollisuudesta myös muusta tärkeästä syystä tai määräaikaisen työkyvyttömyyden takia.

11 Vapaa-aika

11.1 Vapaa-ajan toiminta

Voit osallistua vapaa-ajallasi vankilassa järjestettävään vapaa-ajan toimintaan vankilan päiväjärjestyksen ja tarjonnan mukaisesti. Jos haluat osallistua vapaa-ajan toiminnan suunniteluun ja järjestämiseen, voit keskustella asiasta niistä vastaavan vankilan virkamiehen kanssa.

Sukevan vankilassa on tarjolla liikuntaa. Vankilassa on kuntosali ja liikuntasali, sekä ulkoilupihalla kuntosalilaitteet. Päiväjärjestyksestä näkee oman asuosaston liikuntavuorot. Vapaa-ajan toimintana on myös musiikin harrastusmahdollisuus.

Ulkoiluun on varattu aikaa tunti päivässä. Ulkoilut tapahtuvat päiväjärjestyksen mukaisesti.

Toimintoihin pääsee painamalla sellissä olevaa hälytysnappia. Saat ajankohtaista tietoa vapaa-ajan toiminnoista osastosi ilmoitustaululta ja päiväjärjestyksestä.

11.2 Kirjasto

Sinulla on mahdollisuus käyttää vankilan kirjastoa ja hyödyntää yleisiä kirjastopalveluita. Löydät osastosi päiväjärjestyksestä tiedon siitä, koska voit käyttää kirjastoa. Sanomalehtiä toimitetaan luettaviksi myös vankiosastoille. Kirjastosta voi lainata myös äänikirjoja.

Vankilasta on myös kirjojen etälainausmahdollisuus.

11.3 Hengellinen toiminta

Voit osallistua hengellisiin tilaisuuksiin ja päästä keskustelemaan hengellisistä asioista.

Uskonnollista ja hengellistä työtä tekee vankilapastori. Vankilassa on paikka, jossa hengellisen toiminnan harjoittaminen on mahdollista.

Vankilassa järjestetään jumalanpalveluksia ja hengellisiä tilaisuuksia. Hengellisiä tilaisuuksia pidetään osastoittain pääsääntöisesti sunnuntaisin ja maanantaisin. Seurakunnat pitävät kotipaikkaryhmiä ja tekevät vierailuja vankilaan. Tilaisuuksista

tiedotetaan osaston ilmoitustaululla. Uskonnollisissa ja hengellisissä asioissa sinua auttaa vankilan pastori. Ole häneen yhteydessä.

Vangilla on mahdollisuus harjoittaa omaa uskontokuntaansa. Ole tarvittaessa tähän liittyen yhteydessä vankilan pastoriin.

12 Terveysthuolto

Vankiterveydenhuollon yksikkö (VTH) on Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) alainen ja sen tehtävä on järjestää vankien terveyspalvelut.

Vankiterveydenhuollolla on vankilassa poliklinikka, jossa voit hoitaa terveytesi liittyviä asioita. Poliklinikan kautta voit varata ajan lääkärille ja hammaslääkärille. Sairaanhoidajien vastaanotto toimii arkipäivisin 7:30 - 15:39. Vastaanotolle pääsee lähettämällä asiointilomakkeen sairaanhoidajalle. Lääkärin vastaanotto on viikoittain. Ajanvaraukset lääkäreille tehdään sairaanhoidajien kautta. Vankilassa on myös hammashoito, johon ajanvaraukset tehdään myös sairaanhoidajien kautta.

Voit lähettää poliklinikalle tarkoitetun asiointilomakkeen siihen tarkoitetulla kirjekuorella, joita saa osastolta.

Sinut siirretään tilapäisesti hoitoon tai tutkimuksiin vankilan ulkopuolelle, jos sairauttasi tai vammaasi ei voida hoitaa vankiterveydenhuollon puitteissa. Sinua valvotaan vankilan henkilökunnan toimesta, kun olet vankilan ulkopuolella.

Sinun tulee ottaa sinulle annetut lääkkeet lääkärin ohjeiden mukaan. Lääkkeet säilytetään dosetissa. Lääkkeet ovat henkilökohtaisia, eikä niitä saa kerätä selliin. Kaikki muutokset vangin lääkitykseen tekee vankilan lääkäri. Palauta syömättömät lääkkeet poliklinikalle.

Äkillisissä terveyteen liittyvissä ongelmissa ota yhteyttä vankilan henkilökuntaan.

13 Käyttäytyminen vankilassa

Vankeutta ja tutkintavankeutta säätelevät monet normit. Siksi sinun on syytä tutustua vankeuslakiin ja tutkintavankeuslakiin. Tarkempia ohjeita ja määräyksiä on vankilan järjestyssäännössä, jota sinun myös tulee noudattaa.

Sinun on käyttäydyttävä asiallisesti henkilökuntaa, toisia vankeja ja muita henkilöitä kohtaan. Sinun on myös noudatettava henkilökunnan ohjeita ja käskyjä.

Sinulle voidaan määrätä kurinpitorangaistus

- vankeuslain,
- tutkintavankeuslain tai niitä koskevan asetuksen, tai
- Rikosseuraamuslaitoksen määräyksen rikkomisesta.

Kurinpitorangaistus voidaan määrätä myös, jos rikot järjestyssääntöä, jossa on mainittu, että rikkomuksesta voi seurata kurinpitorangaistus. Kurinpitorangaistus voidaan määrätä myös, jos et noudata henkilökunnan kehotusta tai käskyä, joka on annettu vankilan järjestyksen tai turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Sinulle voidaan määrätä kurinpitorangaistus myös, jos syyllistyt vankilassa tai Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen valvonnan alaisena rikokseen, josta ei ole odotettavissa ankarampaa rangaistusta kuin sakkoa. Tällaisia rikoksia voivat olla esimerkiksi

- huumausaineen käyttörikos,
- haitanteko virkamiehelle,
- virkamiehen vastustaminen,
- karkaaminen tai sen yritys,
- lievä pahoinpitely,
- pahoinpitely tai sen yritys,
- lievä vahingonteko,
- vahingonteko,
- laiton uhkaus ja
- vangin varustautuminen aseella.

Jos aiheutat tahallisesti tai huolimattomuudesta vankilalle vahingon (esimeriksi kadonneet tai rikkoutuneet laitteet), olet velvollinen korvaamaan sen. Asia ratkaistaan viime kädessä tuomioistuimessa.

14 Oikeus kannella ja vaatia oikaisua

14.1 Kanteleminen

Voit kirjoittaa kantelun laillisuusvalvojalle, jos koet, että sinua on kohdeltu epäasiallisesti tai epäilet, että viranomainen tai virkamies ei ole noudattanut lakia tai täyttänyt velvollisuuksiaan. Voit myös halutessasi saattaa kokemiasi epäkohtia esimerkiksi vankilan yksikönpäällikön tietoon. Tämän voi tehdä esimerkiksi pyytämällä asiointilomakkeella keskusteluaikaa yksikönpäällikölle.

Ongelma- ja ristiriitatilanteissa keskustele asiasta ensisijaisesti henkilökunnan kanssa. Keskusteleminen henkilökunnan kanssa on yleensä nopein tapa selvittää asia.

Kantelu tehdään kirjallisesti ja sen tekeminen on maksutonta. Voit kirjoittaa kantelun vapaamuotoisesti omalla äidinkielelläsi.

Kantelua ei tutkita, jos tarkasteltava asia on tapahtunut yli kaksi vuotta sitten. Tästä voidaan poiketa vain erityisestä syystä.

14.2 Kantelun sisältö

Kantelussa on yksilöitävä, mihin Rikosseuraamuslaitoksen tai virkamiehen toimintaan tai laiminlyöntiin arvostelusi kohdistuu.

Esitä kantelussa käsityksesi siitä, millä perusteilla pidät Rikosseuraamuslaitoksen tai virkamiehen menettelyä virheellisenä.

Kantelussa tulisi mahdollisuuksien mukaan esittää, milloin arvostelun kohteena olevan menettelyn tai laiminlyönnin on tapahtunut.

Kantelussa olisi hyvä ilmoittaa, onko samaa asiaa koskeva kantelu vireillä muualla. Ilmoita lisäksi nimesi ja yhteystietosi.

14.3 Kantelun lähettäminen laillisuusvalvontaviranomaiselle

Rikosseuraamuslaitoksen, sen yksiköiden ja virkamiesten toiminnan lainmukaisuutta valvotaan Rikosseuraamuslaitoksessa sisäisellä valvonnalla. Sisäisestä valvonnasta vastaa Rikosseuraamuslaitoksen oikeusyksikkö.

Lisäksi Rikosseuraamuslaitoksen toimintaa valvoo muun muassa eduskunnan apulaisoikeusasiamies. Voit kannella samasta asiasta useammalle laillisuusvalvontaviranomaiselle, mutta kantelu tutkitaan lähtökohtaisesti vain siinä viranomaisessa, jossa se on tullut ensimmäiseksi vireille.

Listan vankiloiden toimintaa valvovista viranomaisista löydät esimerkiksi osastosi ilmoitustaululta. Voit postittaa kantelukirjeesi itse suoraan laillisuusvalvontaviranomaiselle tai pyytää vankilan henkilökuntaa lähettämään kantelukirjeesi puolestasi. Osastollasi tai muutoin saatavillasi on kantelun laatimiseksi esimerkiksi kirjepaperia sekä vankilan tarjoamia kirjekuoria, joihin voit sulkea luottamuksellisesti valvontaviranomaiselle tarkoittamasi kirjeen. Voit jättää sen vankilassa lähtökohtaisesti vankilan kustannuksella eteenpäin toimitettavaksi taikka postittaa sen halutessasi itse.

Kantelumenettelyssä ei pääsääntöisesti käsitellä niitä päätöksiä, joihin voit hakea muutosta oikaisuvaatimuksella. Kanteluprosessissa voidaan kuitenkin tutkia asian menettelyllisiä seikkoja, kuten esimerkiksi sitä, onko oikeutesi muutoksenhakuun toteutunut.

Rikosseuraamuslaitos ei voi tutkia terveyden- tai sairaanhoitoa koskevia kanteluasioita. Vankiterveydenhuollon yksikön järjestämän ja tuottaman vankien terveyden- ja sairaanhoidon lainmukaisuutta valvoo Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

14.4 Oikaisuvaatimukset ja valittaminen hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimus on ensisijainen oikeussuoja- ja muutoksenhakekeino. Eri seuraamuksia koskevissa laeissa on lueteltu ne Rikosseuraamuslaitoksen päätökset, joihin saa vaatia oikaisua. Nämä säädökset ovat:

- vankeuslaki 20 luku 1 §,
- tutkintavankeuslaki 15 luku 1 §, ja
- laki valvotusta koevapaudesta 40 §
- laki yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta 14 luku 86 §.

Päätökseen, johon saa hakea oikaisua, liitetään oikaisuvaatimusosoitus.

Oikaisuvaatimusosoituksessa on ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti seitsemän päivän kuluessa siitä, kun sait päätöksen tiedoksi.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen itse oikaisuvaatimusosoituksen mukaiselle asian ratkaisijalle esimerkiksi kirjeenä tai sähköpostilla. Sen lisäksi, että voit itse toimittaa oikaisuvaatimuksesi oikaisuvaatimusosoituksen mukaiselle asian ratkaisijalle, voit antaa sen määräajan sisällä myös vankilan yksikönpäällikölle edelleen toimitettavaksi.

Jos postitat oikaisuvaatimukseksi itse, huomioithan, että lähetys tapahtuu omalla vastuullasi. Pääsääntöisesti kirjeposti on toimitettava perille 4–5 arkipäivässä jättöpäivästä lukien. On mahdollista, että postin kulusta ja sen mahdollisista viiveistä johtuen itse postittamasi oikaisuvaatimus ei saavu seitsemän päivän määräajassa oikaisuvaatimusasian ratkaisijalle, jolloin oikaisuvaatimustasi ei voida tutkia.

Jos et ole tyytyväinen oikaisumenettelyssä saamaasi päätökseen, voit valittaa siitä Helsingin hallinto-oikeuteen. Ohjeet valituksen tekemiseen ovat saamasi päätöksen liitteenä olevassa valitusosoituksessa. Voit toimittaa valituksen hallinto-oikeudelle esimerkiksi postitse tai asiamiehen välityksellä. Voit myös antaa sen valitusajan sisällä vankilan yksikönpäällikölle tai muulle henkilökunnan edustajalle, joka toimittaa valituksesi viipymättä eteenpäin tuomioistuimelle.

15 Henkilökunta ja asiointi

Vankeuden täytäntöönpanon tavoitteena on lisätä valmiuksiasi rikoksettomaan elämään ja sijoittumistasi takaisin yhteiskuntaan. Tätä tavoitetta kohden kanssasi työskentelee vankilan henkilökunta oman tehtävänkuvansa mukaisesti. Työskentelyn tavoitteena on edistää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiasi sekä tukea sinua saavuttamaan rangaistuksen ajalle asetetut tavoitteesi. Kaikissa eteesi tulevissa kysymyksissä voit aina kääntyä oman osastosi henkilökunnan tai muun vankilan henkilökunnan puoleen.

Vankilassa työskentelee ja vierailee myös vankilan ulkopuolisia toimijoita, joiden kanssa sinun on mahdollista keskustella ja osallistua heidän järjestämään monipuoliseen kuntouttavaan toimintaan. Näistä vankilan henkilökunnan ulkopuolisista toimijoista saat lisätietoa osastosi ilmoitustaululta sekä henkilökunnalta.

Vankilan henkilökuntaa voi tavata pyytämällä tapaamista asioimislomakkeella. Henkilökunta ottaa sinuun yhteyttä mahdollisimman pian. Virkamiehen työmatkat tai muut poissaolot voivat viivästyttää vastaanotolle pääsyä. Vankilassa työskentelee mm. vartijoita, rikosseuraamusesimiehiä, yksikönpäällikkö, apulaisjohtajia, erityisohjaajia, ohjaajia, lääkäri, sairaanhoitajia, pastori, talousmestari, työnjohtajia ja assistentteja. Vankilassa on myös erityisohjaaja, joka vastaa vankilaopetuksesta. Kysy osaston henkilökunnalta tavoitettavan henkilön nimeä. Työntekijään otetaan aina yhteyttä asiointilomakkeella, joka toimitetaan osastolla olevaan postilaatikkoon. Työntekijä ottaa sinuun yhteyttä.

Vankilan yksikönpäällikkö on Jari-Pekka Holopainen. Yksikönpäällikkö vastaa laitoksesta ja sen toiminnasta kokonaisuudessaan sekä tekee päätökset vangin valvotusta koevapaudesta (pois lukien elinkautista vankeusrangaistusta suorittavat, sekä kokorangaistusta suorittavat, joista päättää Rikosseuraamuslaitoksen operatiivinen vastuualue). Turvallisuudesta vastaava apulaisjohtaja on Mikko Ahnger. Hän vastaa vankilan turvallisuudesta ja toimii vankilan johtajan 1. sijaisena. Vankien kuntoutustoiminnasta vastaa apulaisjohtaja Juha Koski. Hän vastaa pääsääntöisesti myös vankien poistumisluvista ja valvomattomista tapaamisista. Vankien opinnoista ja työtoiminnasta vastaa apulaisjohtaja Maarit Kuusela.